

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Prawo energetyczne Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Administracja - przedmioty do wyboru Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Prawa i Administracji Poziom studiów studia drugiego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 10ADMPWS.28N.05356.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Fakultatywny Blok zajęciowy Przedmioty nieprzypisane
Koordynator zajęć	Sandra Hildebrandt, Jakub Żytkiewicz, Piotr Lissoń	
Prowadzący zajęcia	Sandra Hildebrandt, Piotr Lissoń	
Okres Semestr 4	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przyswojenie przez studenta wiedzy z zakresu prawa energetycznego. Poznanie najważniejszych pojęć tej dziedziny prawa, zadań i kompetencji właściwych organów administracji, instrumentów regulacji rynku energetycznego, praw i obowiązków dostawców oraz odbiorców energii i paliw oraz środków ochrony prawnej. Przyswojenie umiejętności dokonywania obliczeń wysokości opłat za paliwa i energię.

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza w zakresie stanowienia, obowiązywania, funkcjonowania, interpretowania i stosowania obowiązującego prawa polskiego oraz prawa Unii Europejskiej.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	potrafi zdefiniować pojęcie prawa energetycznego, określić genezę, zakres oraz źródła polskiego i unijnego prawa energetycznego,	ADM_K2_W02, ADM_K2_W04, ADM_K2_W05	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
W2	potrafi scharakteryzować cele polskiej i unijnej polityki energetycznej oraz wyjaśnić zasady opracowywania i przyjmowania polityki energetycznej państwa,	ADM_K2_W02, ADM_K2_W04, ADM_K2_W05	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
W3	potrafi wyjaśnić pojęcie regulacji i jej cele. Scharakteryzować pozycję prawną, zadania i kompetencje organów właściwych w sprawach energetyki,	ADM_K2_W02, ADM_K2_W04, ADM_K2_W05	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
W4	potrafi określić charakter prawny i opisać przebieg postępowania przed Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki (URE) oraz postępowania odwoławczego,	ADM_K2_W02, ADM_K2_W04, ADM_K2_W05	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
W5	potrafi wymienić i scharakteryzować instrumenty regulacji rynku energetycznego należące do Prezesa URE oraz wyjaśnić cele, jakie mają zostać za ich pomocą osiągnięte,	ADM_K2_W02, ADM_K2_W04, ADM_K2_W05	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
W6	potrafi wymienić i scharakteryzować rodzaje działalności gospodarczej na rynku elektroenergetycznym, gazowym, paliwowym oraz ciepłowniczym i określić, które rodzaje działalności wykonywane są w warunkach monopolu. Scharakteryzować zasady: dostępu stron trzecich do sieci (third-party access; TPA) oraz rozdzielania poszczególnych rodzajów działalności (unbundling),	ADM_K2_W02, ADM_K2_W04, ADM_K2_W05	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
W7	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania energii oraz scharakteryzować rodzaje jednostek wytwarzania energii, w tym wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych (OZE). Wyjaśnić na czym polega tzw. „obligo giełdowe”. Scharakteryzować zasady funkcjonowania rynku mocy,	ADM_K2_W02, ADM_K2_W04, ADM_K2_W05	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
W8	potrafi wyjaśnić, na czym polegają instrumenty oraz mechanizmy wsparcia wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych. Scharakteryzować obowiązki sprzedawcy zobowiązanego oraz operatora rozliczeń energii odnawialnej,	ADM_K2_W02, ADM_K2_W04, ADM_K2_W05	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
W9	potrafi określić status prawny prosumenta energii odnawialnej, spółdzielni energetycznej oraz klastra energii. Obliczyć wysokość opustów przysługujących prosumantom energii odnawialnej oraz spółdzielniom energetycznym,	ADM_K2_W02, ADM_K2_W04, ADM_K2_W05, ADM_K2_W06	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
W10	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie przesyłania i dystrybucji energii elektrycznej, wymienić zadania operatora systemu przesyłowego (OSP) oraz operatora systemu dystrybucyjnego (OSD). Scharakteryzować zasady przyłączania do sieci przesyłowej i dystrybucyjnej, określić wysokość opłaty za przyłączenie oraz obliczyć (na zadanym przykładzie) wysokość zaliczki na poczet opłaty przyłączeniowej. Wymienić przesłanki odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci,	ADM_K2_W02, ADM_K2_W04, ADM_K2_W05, ADM_K2_W09	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
W11	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie obrotu energią elektryczną oraz dokonywania zmiany sprzedawcy energii. Scharakteryzować poszczególne rodzaje opłat zawartych w taryfie G11 (taryfa dla odbiorców energii w gospodarstwach domowych) oraz uprawnienia odbiorców wrażliwych energii elektrycznej,	ADM_K2_W02, ADM_K2_W04, ADM_K2_W05, ADM_K2_W09	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
W12	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie dostarczania i obrotu paliwami ciekłymi (płynnymi) w zakresie paliw: „tradycyjnych” oraz alternatywnych (w tym biopaliw). Uzasadnić, dlaczego paliwa alternatywne mają zastąpić tradycyjne paliwa ciekłe. Scharakteryzować zadania gmin w dziedzinie elektromobilności, w tym zasady ustanawiania stref czystego transportu,	ADM_K2_W02, ADM_K2_W04, ADM_K2_W05, ADM_K2_W09	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
W13	potrafi scharakteryzować strukturę i zasady funkcjonowania sektora gazowego oraz wymienić rodzaje paliw gazowych,	ADM_K2_W02, ADM_K2_W04, ADM_K2_W05	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
W14	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie przesyłania i dystrybucji paliw gazowych. Wymienić zadania OSP oraz OSD. Scharakteryzować zasady przyłączania do sieci przesyłowej i dystrybucyjnej. Wymienić przesłanki odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci,	ADM_K2_W02, ADM_K2_W04, ADM_K2_W05, ADM_K2_W09	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
W15	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie obrotu paliwami gazowymi oraz dokonywania zmiany sprzedawcy tych paliw. Scharakteryzować uprawnienia odbiorców wrażliwych paliw gazowych.	ADM_K2_W02, ADM_K2_W04, ADM_K2_W05, ADM_K2_W09	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi zdefiniować pojęcie prawa energetycznego, określić genezę, zakres oraz źródła polskiego i unijnego prawa energetycznego,	ADM_K2_U01	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
U2	potrafi scharakteryzować cele polskiej i unijnej polityki energetycznej oraz wyjaśnić zasady opracowywania i przyjmowania polityki energetycznej państwa,	ADM_K2_U01, ADM_K2_U02	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
U3	potrafi wyjaśnić pojęcie regulacji i jej cele. Scharakteryzować pozycję prawną, zadania i kompetencje organów właściwych w sprawach energetyki,	ADM_K2_U01, ADM_K2_U02, ADM_K2_U03, ADM_K2_U04, ADM_K2_U05	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U4	potrafi określić charakter prawny i opisać przebieg postępowania przed Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki (URE) oraz postępowania odwoławczego,	ADM_K2_U01, ADM_K2_U02, ADM_K2_U03, ADM_K2_U04, ADM_K2_U05	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
U5	potrafi wymienić i scharakteryzować instrumenty regulacji rynku energetycznego należące do Prezesa URE oraz wyjaśnić cele, jakie mają zostać za ich pomocą osiągnięte	ADM_K2_U01, ADM_K2_U02, ADM_K2_U03, ADM_K2_U04, ADM_K2_U05	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
U6	potrafi wymienić i scharakteryzować rodzaje działalności gospodarczej na rynku elektroenergetycznym, gazowym, paliwowym oraz ciepłowniczym i określić, które rodzaje działalności wykonywane są w warunkach monopolu. Scharakteryzować zasady: dostępu stron trzecich do sieci (third-party access; TPA) oraz rozdzielania poszczególnych rodzajów działalności (unbundling),	ADM_K2_U01, ADM_K2_U02, ADM_K2_U03, ADM_K2_U04, ADM_K2_U05	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
U7	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania energii oraz scharakteryzować rodzaje jednostek wytwarzania energii, w tym wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych (OZE). Wyjaśnić na czym polega tzw. „obligo giełdowe”. Scharakteryzować zasady funkcjonowania rynku mocy,	ADM_K2_U01, ADM_K2_U02, ADM_K2_U03, ADM_K2_U04, ADM_K2_U05	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
U8	potrafi wyjaśnić, na czym polegają instrumenty oraz mechanizmy wsparcia wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych. Scharakteryzować obowiązki sprzedawcy zobowiązanego oraz operatora rozliczeń energii odnawialnej,	ADM_K2_U01, ADM_K2_U02, ADM_K2_U03, ADM_K2_U04, ADM_K2_U05	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
U9	potrafi określić status prawny prosumenta energii odnawialnej, spółdzielni energetycznej oraz klastra energii. Obliczyć wysokość opustów przysługujących prosumantom energii odnawialnej oraz spółdzielniom energetycznym,	ADM_K2_U01, ADM_K2_U02, ADM_K2_U03, ADM_K2_U04, ADM_K2_U05	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
U10	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie przesyłania i dystrybucji energii elektrycznej, wymienić zadania operatora systemu przesyłowego (OSP) oraz operatora systemu dystrybucyjnego (OSD). Scharakteryzować zasady przyłączania do sieci przesyłowej i dystrybucyjnej, określić wysokość opłaty za przyłączenie oraz obliczyć (na zadanym przykładzie) wysokość zaliczki na poczet opłaty przyłączeniowej. Wymienić przesłanki odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci,	ADM_K2_U01, ADM_K2_U02, ADM_K2_U03, ADM_K2_U04, ADM_K2_U05	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
U11	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie obrotu energią elektryczną oraz dokonywania zmiany sprzedawcy energii. Scharakteryzować poszczególne rodzaje opłat zawartych w taryfie G11 (taryfa dla odbiorców energii w gospodarstwach domowych) oraz uprawnienia odbiorców wrażliwych energii elektrycznej,	ADM_K2_U01, ADM_K2_U02, ADM_K2_U03, ADM_K2_U04, ADM_K2_U05	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U12	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie dostarczania i obrotu paliwami ciekłymi (płynnymi) w zakresie paliw: „tradycyjnych” oraz alternatywnych (w tym biopaliw). Uzasadnić, dlaczego paliwa alternatywne mają zastąpić tradycyjne paliwa ciekłe. Scharakteryzować zadania gmin w dziedzinie elektromobilności, w tym zasady ustanawiania stref czystego transportu,	ADM_K2_U01, ADM_K2_U02, ADM_K2_U03, ADM_K2_U04, ADM_K2_U05	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
U13	potrafi scharakteryzować strukturę i zasady funkcjonowania sektora gazowego oraz wymienić rodzaje paliw gazowych,	ADM_K2_U01, ADM_K2_U02, ADM_K2_U03, ADM_K2_U04, ADM_K2_U05	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
U14	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie przesyłania i dystrybucji paliw gazowych. Wymienić zadania OSP oraz OSD. Scharakteryzować zasady przyłączania do sieci przesyłowej i dystrybucyjnej. Wymienić przesłanki odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci,	ADM_K2_U01, ADM_K2_U02, ADM_K2_U03, ADM_K2_U04, ADM_K2_U05	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
U15	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie obrotu paliwami gazowymi oraz dokonywania zmiany sprzedawcy tych paliw. Scharakteryzować uprawnienia odbiorców wrażliwych paliw gazowych.	ADM_K2_U01, ADM_K2_U02, ADM_K2_U03, ADM_K2_U04, ADM_K2_U05	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
Kompetencje społecznych - Student/ka:			
K1	potrafi zdefiniować pojęcie prawa energetycznego, określić genezę, zakres oraz źródła polskiego i unijnego prawa energetycznego,	ADM_K2_K04	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
K2	potrafi scharakteryzować cele polskiej i unijnej polityki energetycznej oraz wyjaśnić zasady opracowywania i przyjmowania polityki energetycznej państwa,	ADM_K2_K04	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
K3	potrafi wyjaśnić pojęcie regulacji i jej cele. Scharakteryzować pozycję prawną, zadania i kompetencje organów właściwych w sprawach energetyki,	ADM_K2_K04	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
K4	potrafi określić charakter prawny i opisać przebieg postępowania przed Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki (URE) oraz postępowania odwoławczego,	ADM_K2_K04	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
K5	potrafi wymienić i scharakteryzować instrumenty regulacji rynku energetycznego należące do Prezesa URE oraz wyjaśnić cele, jakie mają zostać za ich pomocą osiągnięte,	ADM_K2_K04	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
K6	potrafi wymienić i scharakteryzować rodzaje działalności gospodarczej na rynku elektroenergetycznym, gazowym, paliwowym oraz ciepłowniczym i określić, które rodzaje działalności wykonywane są w warunkach monopolu. Scharakteryzować zasady: dostępu stron trzecich do sieci (third-party access; TPA) oraz rozdzielania poszczególnych rodzajów działalności (unbundling),	ADM_K2_K04	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K7	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania energii oraz scharakteryzować rodzaje jednostek wytwarzania energii, w tym wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych (OZE). Wyjaśnić na czym polega tzw. „obligo giełdowe”. Scharakteryzować zasady funkcjonowania rynku mocy,	ADM_K2_K04	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
K8	potrafi wyjaśnić, na czym polegają instrumenty oraz mechanizmy wsparcia wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych. Scharakteryzować obowiązki sprzedawcy zobowiązanego oraz operatora rozliczeń energii odnawialnej,	ADM_K2_K04	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
K9	potrafi określić status prawny prosumenta energii odnawialnej, spółdzielni energetycznej oraz klastra energii. Obliczyć wysokość opustów przysługujących prosumentom energii odnawialnej oraz spółdzielniom energetycznym,	ADM_K2_K04	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
K10	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie przesyłania i dystrybucji energii elektrycznej, wymienić zadania operatora systemu przesyłowego (OSP) oraz operatora systemu dystrybucyjnego (OSD). Scharakteryzować zasady przyłączania do sieci przesyłowej i dystrybucyjnej, określić wysokość opłaty za przyłączenie oraz obliczyć (na zadanym przykładzie) wysokość zaliczki na poczet opłaty przyłączeniowej. Wymienić przesłanki odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci,	ADM_K2_K04	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
K11	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie obrotu energią elektryczną oraz dokonywania zmiany sprzedawcy energii. Scharakteryzować poszczególne rodzaje opłat zawartych w taryfie G11 (taryfa dla odbiorców energii w gospodarstwach domowych) oraz uprawnienia odbiorców wrażliwych energii elektrycznej,	ADM_K2_K04	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
K12	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie dostarczania i obrotu paliwami ciekłymi (płynnymi) w zakresie paliw: „tradycyjnych” oraz alternatywnych (w tym biopaliw). Uzasadnić, dlaczego paliwa alternatywne mają zastąpić tradycyjne paliwa ciekłe. Scharakteryzować zadania gmin w dziedzinie elektromobilności, w tym zasady ustanawiania stref czystego transportu,	ADM_K2_K04	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
K13	potrafi scharakteryzować strukturę i zasady funkcjonowania sektora gazowego oraz wymienić rodzaje paliw gazowych,	ADM_K2_K04	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
K14	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie przesyłania i dystrybucji paliw gazowych. Wymienić zadania OSP oraz OSD. Scharakteryzować zasady przyłączania do sieci przesyłowej i dystrybucyjnej. Wymienić przesłanki odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci,	ADM_K2_K04	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K15	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie obrotu paliwami gazowymi oraz dokonywania zmiany sprzedawcy tych paliw. Scharakteryzować uprawnienia odbiorców wrażliwych paliw gazowych.	ADM_K2_K04	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Pojęcie, geneza, zakres i źródła prawa energetycznego.	W1, U1, K1	Wykład
2.	Cele polskiej i unijnej polityki energetycznej. Tryb opracowywania i przyjmowania oraz charakter prawny polityki energetycznej państwa.	W2, U2, K2	Wykład
3.	Krajowe i unijne organy właściwe w sprawach energetyki. Pojęcie i cele regulacji. Pozycja i zadania Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (URE) jako organu regulacyjnego na rynku energetycznym. Niezależność organu regulacyjnego. Agencja ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (Agency for the Cooperation of Energy Regulators; ACER). Europejskie organizacje zrzeszające operatorów systemów energetycznych. Zadania gmin w dziedzinie energetyki.	W3, U3, K3	Wykład
4.	Postępowanie przed Prezesem URE i postępowanie odwoławcze.	W4, U4, K4	Wykład
5.	Instrumenty regulacji rynku energetycznego przez Prezesa URE: koncesjonowanie, nakaz kontynuowania działalności koncesjonowanej, wpis do rejestru działalności regulowanej, zatwierdzanie taryf, uzgadnianie planów rozwoju przedsiębiorstw energetycznych, zatwierdzanie instrukcji ruchu i eksploatacji systemów dystrybucyjnych i przesyłowych (IRiES), rozstrzyganie sporów, nakładanie kar pieniężnych.	W5, U5, K5	Wykład
6.	Struktura i zasady funkcjonowania rynku energetycznego z uwzględnieniem specyfiki sektorów: elektroenergetycznego, gazowego, paliwowego i ciepłowniczego oraz zjawisko monopolu. Pojęcie przedsiębiorstwa energetycznego oraz przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, pojęcia: przesyłanie, dystrybucja oraz obrót paliwami i energią. Zasada dostępu stron trzecich do sieci (third-party access; TPA), zasada rozdzielania poszczególnych rodzajów działalności (unbundling).	W6, U6, K6	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
7.	Zasady podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania energii elektrycznej. Pojęcia: jednostka wytwórcza, instalacja wytwórcza, elektrownia systemowa, elektrociepłownia, kogeneracja i trójgeneracja. Pojęcie odnawialnych źródeł energii (OZE) i rodzaje energii odnawialnych. Pojęcie elektrowni węglowej, atomowej, wiatrowej, wodnej, fotowoltaicznej, słonecznej; podział elektrowni wiatrowych na „on-shore” i „off-shore”. Pojęcie mikroinstalacji oraz małej instalacja OZE. Tzw. „obligo giełdowe” wytwórców energii elektrycznej. Zasady funkcjonowania rynku mocy.	W7, U7, K7	Wykład
8.	Instrumenty i mechanizmy wsparcia wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych w systemach: świadectw pochodzenia („zielonych certyfikatów”), aukcyjnym oraz taryf gwarantowanych. Zadania sprzedawcy zobowiązanego oraz operatora rozliczeń energii odnawialnej. Instytucja gwarancji pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych.	W8, U8, K8	Wykład
9.	Status prawny prosumenta energii odnawialnej, klastra energii i spółdzielni energetycznej. Pojęcie niezależnego agregatora, obywatelskiej społeczności energetycznej oraz społeczności energetycznej działającej w zakresie energii odnawialnej.	W9, U9, K9	Wykład
10.	Zasady podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej w zakresie przesyłania i dystrybucji energii elektrycznej. Pojęcie sieci przesyłowych i dystrybucyjnych, pojęcie i zadania operatora systemu przesyłowego (OSP) oraz operatora systemu dystrybucyjnego (OSD). Rola PSE S.A. na polskim rynku energetycznym. Pojęcie „bilansowania systemu”. Zasady przyłączania do sieci przesyłowej i dystrybucyjnej. Opłata za przyłączenie do sieci oraz zaliczka na poczet opłaty przyłączeniowej. Odmowa zawarcia umowy o przyłączenie do sieci.	W10, U10, K10	Wykład
11.	Zasady podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej w zakresie obrotu energią. Zasada swobodnego wyboru sprzedawcy energii. Pojęcie usługi powszechnej na rynku energetycznym. Umowa sprzedaży energii, umowa kompleksowa, usługa kompleksowa, sprzedawca z urzędu oraz sprzedawca rezerwowi. Struktura taryfy G11 (dla odbiorców energii w gospodarstwach domowych). Sytuacja prawna odbiorców wrażliwych energii elektrycznej.	W11, U11, K11	Wykład
12.	Zasady funkcjonowania i struktura sektora paliw ciekłych (płynnych). Rodzaje paliw ciekłych. Zasady podejmowania i wykonywania działalności w zakresie wytwarzania i wprowadzania do obrotu biopaliw i biokomponentów. Pojęcia: paliwa alternatywne, elektromobilność, pojazd elektryczny, ładowanie, ogólnodostępna stacja i punkt ładowania. Zadania gmin w dziedzinie elektromobilności, w tym ustanawianie stref czystego transportu.	W12, U12, K12	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
13.	Zasady funkcjonowania i struktura sektora gazowego. Pojęcie paliw gazowych. Rodzaje gazu: gaz wytwarzany (biogaz, liquefied petroleum gas - LPG, węglowy, drzewny), gaz wydobywany (gaz ziemny lub inaczej naturalny, natural gas - NG), gaz w postaci skroplonej (liquefied natural gas - LNG) oraz sprężonej (compressed natural gas - CNG), gaz z łupków, „tight gas”, hydraty metanu. Pojęcie instalacji magazynowej i status prawny operatora systemu magazynowania (OSM). Pojęcie instalacji skroplonego gazu ziemnego i status prawny operatora systemu skraplania (OSS).	W13, U13, K13	Wykład
14.	Zasady podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej w zakresie przesyłania i dystrybucji paliw gazowych. Pojęcia: sieci przesyłowe i dystrybucyjne oraz gazociągi tranzytowe. Status prawny OSP i OSD w sektorze gazowym. Rola OGP GAZ SYSTEM S.A. na polskim rynku gazowym.	W14, U14, K14	Wykład
15.	Zasady podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej w zakresie obrotu gazem. Tzw. „obligo giełdowe” na rynku hurtowym. Umowa sprzedaży paliw gazowych, umowa kompleksowa, usługa kompleksowa, sprzedawca z urzędu oraz sprzedawca rezerwowy. Zasady zmiany sprzedawcy paliw gazowych. Sytuacja prawna odbiorców wrażliwych paliw gazowych.	W15, U15, K15	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy, Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Demonstracje dźwiękowe i/lub video

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	bardzo dobry (bdb; 5,0): a) bardzo dobra znajomość przepisów prawa energetycznego; b) bardzo dobra umiejętność formułowania argumentów i ich racjonalnego uzasadniania; c) aktywny udział w zajęciach. dobry plus (+db; 4,5): a) bardzo dobra znajomość przepisów prawa energetycznego; b) dobra umiejętność formułowania argumentów i ich racjonalnego uzasadniania; c) aktywny udział w zajęciach. dobry (db; 4,0): a) dobra znajomość przepisów prawa energetycznego; b) dobra umiejętność formułowania argumentów i ich racjonalnego uzasadniania; c) aktywny udział w zajęciach. dostateczny plus (+dst; 3,5): a) dobra znajomość przepisów prawa energetycznego; b) umiejętność poprawnego formułowania argumentów i ich racjonalnego uzasadniania; dostateczny (dst; 3,0): a) dostateczna znajomość przepisów prawa energetycznego; b) umiejętność poprawnego formułowania argumentów i ich racjonalnego uzasadniania. niedostateczny (ndst; 2,0): a) niedostateczna znajomość przepisów prawa energetycznego; b) brak umiejętności formułowania argumentów i ich racjonalnego uzasadniania.

Literatura

Obowiązkowa

1. P. Lissoń, Rynek energetyczny [w:] Prawo rynku wewnętrznego. System Prawa Unii Europejskiej, Tom 7, red. D. Kornobis – Romanowska, Warszawa 2020.
2. P. Lissoń, K. Ziemiński (red.), Prawo odnawialnych źródeł energii w Polsce i w Niemczech, Poznań 2018.
3. P. Lissoń, Zadania gmin w dziedzinie elektromobilności [w:] Prawne i ekonomiczne aspekty rozwoju elektromobilności, red. K. Kokocińska, J. Kola, Warszawa 2019.
4. B. Popowska, E. Kosiński, P. Lissoń (red.), Prawne uwarunkowania konkurencji na rynku gazu, Warszawa 2015.
5. A. Szafranski, Prawo energetyczne. Wartości i instrumenty ich realizacji, Warszawa 2014.
6. M. Domagała, Obowiązek współpracy gospodarczej przedsiębiorstw energetycznych, Lublin 2016.
7. F. Elżanowski, Prawnoprocesowa sytuacja przedsiębiorstwa energetycznego w sprawach z zakresu regulacji energetyki, Warszawa 2015.
8. M. Pawełczyk, Publicznoprawne obowiązki przedsiębiorstw energetycznych jako instrument zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego w Polsce, Toruń 2013.
9. F. Elżanowski, Polityka energetyczna. Prawne instrumenty realizacji, Warszawa 2008.
10. A. Walaszek-Pyziół: Energia i Prawo, Warszawa 2002.

Dodatkowa

1. E. Kosiński, Regulacja sektora energetycznego w Unii Europejskiej oraz na Ukrainie. Cele i prawne środki regulacji sektora energetycznego, Poznań 2019.
2. M. Czarnecka, T. Ogiński (red.), Prawo energetyczne. Ustawa o odnawialnych źródłach energii. Ustawa o rynku mocy. Ustawa o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych. Komentarz, Warszawa 2020.
3. M. Swora, Z. Muras (red.), Prawo energetyczne. Komentarz, wydanie 2, Warszawa 2016.
4. J. Baehr, P. Lissoń, J. Pokrzywniak, M. Szambelańczyk (red.), Ustawa o odnawialnych źródłach energii. Komentarz, Warszawa 2016.
5. M. Królikowska-Olczak (red.), Sektory infrastrukturalne – problematyka prawna, Warszawa 2018.
6. K. Ziemiński, P. Lissoń (red.), Inwestycje infrastrukturalne i ochrona środowiska w prawie energetycznym, Poznań 2014.
7. A. Walaszek-Pyziół (red.), Regulacja – innowacja w sektorze energetycznym, Warszawa 2013.
8. M. Pawełczyk (red.), Prawo energetyczne. Komentarz, Poznań 2012.
9. M. Wierzbowski, R. Stankiewicz (red.), Współczesne problemy prawa energetycznego, Warszawa 2010.
10. B. Nowak, Wewnętrzny rynek energii w Unii Europejskiej. Studium porównawcze na podstawie sektorów energii elektrycznej i gazu, Warszawa 2009.
11. M. Szydło, Regulacja sektorów infrastrukturalnych jako rodzaj funkcji państwa wobec gospodarki, Warszawa 2005.
12. W. Hoff, Prawny model regulacji sektorowej, Warszawa 2008.
13. H. Palarz, Prawo energetyczne z komentarzem, Gdańsk 2004.
14. J. Baehr, E. Stawicki, J. Antczak, Prawo energetyczne. Komentarz, Zakamycze 2003.
15. A. T. Szablewski, Zarys teorii i praktyki reform regulacyjnych na przykładzie energetyki, Łódź – Warszawa 2003.
16. A. Dobroczyńska, L. Juchniewicz, B. Zalewski, Regulacja energetyki w Polsce, Warszawa – Toruń 2001.
17. I. Muszyński, Ustawa prawo energetyczne. Komentarz, Warszawa 2000.
18. A. Walaszek-Pyziół, W. Pyziół, Prawo energetyczne. Komentarz, Warszawa 1999.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Przygotowanie do zajęć	10
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie do egzaminu	30

Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
ADM_K2_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do posługiwania się zdobytą wiedzą w pracy zawodowej z zachowaniem zasad etycznych
ADM_K2_U01	Absolwent/ka potrafi prawidłowo interpretować i wyjaśniać pojęcia prawne, ekonomiczne z zakresu nauk prawnych wykładanych w ramach studiów administracyjnych; posługiwać się terminologią z zakresu poszczególnych dziedzin będących przedmiotem studiów
ADM_K2_U02	Absolwent/ka potrafi wykorzystać pozyskaną wiedzę dla wyjaśnienia genezy, przebiegu zmian w regulacjach prawnych i stawiania prostych hipotez co do celu konkretnych rozwiązań prawnych dotyczących dziedzin prawa właściwych dla studiów administracyjnych; formułować własne opinie i dobrać właściwe metody analizy
ADM_K2_U03	Absolwent/ka potrafi przewidzieć skutki prawne i praktyczne wprowadzania wybranych rozwiązań prawnych oraz prognozować zmiany w wybranych dziedzinach prawa właściwych dla studiów administracyjnych
ADM_K2_U04	Absolwent/ka potrafi prawidłowo posługiwać się wybranymi normami i regułami prawnymi, w celu rozwiązania konkretnego zadania z zakresu dziedzin nauk prawnych i ekonomicznych właściwych dla studiów administracyjnych; znajdować podstawy prawne, orzecznictwa i literaturę dotyczącą badanych zagadnień oraz stosować zasady etyczne, jak również samodzielnego proponować rozwiązania konkretnego problemu i podejmować rozstrzygnięcia
ADM_K2_U05	Absolwent/ka potrafi samodzielnie wykonywać pracę na wyższych szczeblach zarządzania w administracji rządowej i samorządowej, a także w jednostkach gospodarczych, w instytucjach pozarządowych, organach partii politycznych placówkach kulturalnych, oświatowych, leczniczych itd., jak również pełnić funkcje kierownicze w służbie cywilnej; wykorzystywać zdobytą wiedzę do rozstrzygania dylematów pojawiających się w pracy zawodowej
ADM_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób pogłębiony poszczególne dziedziny prawa ze szczególnym uwzględnieniem nauk prawno-administracyjnych, w tym normy i reguły (prawne, organizacyjne, zawodowe, moralne, etyczne) organizujące struktury i instytucje społeczne oraz rządzące nimi prawidłowości i sposoby działania; w stopniu pogłębionym genezę i ewolucję poszczególnych instytucji społecznych; poglądy przedstawicieli doktryny dotyczących wybranych instytucji prawnych
ADM_K2_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób pogłębiony system prawa polskiego, prawa międzynarodowego i prawa Unii Europejskiej, wzajemne powiązania w ramach tych systemów oraz relacje pomiędzy prawem polskim, prawem międzynarodowym i prawem Unii Europejskiej
ADM_K2_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób pogłębiony terminologię z zakresu poszczególnych dziedzin będących przedmiotem studiów
ADM_K2_W06	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób rozszerzony status człowieka jako podmiotu prawa krajowego i międzynarodowego, z uwzględnieniem określenia przysługujących mu praw i zasad ich ochrony
ADM_K2_W09	Absolwent/ka zna i rozumie szczegółowe zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości oraz posiada wiedzę niezbędną do samodzielnego podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej